

Світове господарство і міжнародні економічні відносини

УДК 336.77

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19435565>

Особливості функціонування глобального ринку позичкового капіталу в умовах міжнародних санкцій

Білоус Артем Олексійович,

кандидат економічних наук, асистент, кафедра міжнародних фінансів,

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0004-8602-1562>

Прийнято: 21.03.2026 | Опубліковано: 31.03.2026

Анотація. Період 2020–2026 рр. позначився фундаментальною деструкцією світової фінансової архітектури та ерозією ліберальної парадигми руху інвестицій. З 2022 року ключовим детермінантом розвитку ринку стали безпрецедентні санкції, що спровокували «фінансову фрагментацію». Єдиний простір запозичень розпався на ізольовані блоки за геополітичними ознаками, де доступ до капіталу визначається не кредитним рейтингом, а політичною лояльністю.

Критичним наслідком стало зниження боргової стійкості країн, пов'язаних із об'єктами санкцій. Поняття стійкості трансформувалося в індикатор «інфраструктурної витривалості». Обмеження доступу до ліквідності в USD та EUR змусило емітентів переглянути стратегії управління боргом. На ринку облігацій зростання кредитних спредів стало барометром напруженості, що відображає ризик втрати доступу до систем

Euroclear чи Clearstream. Приватний борг також зазнав тиску: «дерискінг» з боку банків призвів до кредитної ізоляції через надлишковий комплаєнс. Це стимулювало розвиток альтернатив, включаючи CBDC та регіональні платіжні системи.

Виключення гравців із SWIFT стало катализатором втрати монополії Лондона та Нью-Йорка на користь азійських хабів. Інституційні кредитори (Паризький та Лондонський клуби) переживають кризу через неможливість координації між підсанкційними членами. Водночас регіональні валюти, зокрема юань, перетворилися на повноцінні валюти фондування через мережі своп-ліній. У комерційному кредитуванні перехід від LIBOR до SOFR/€STR збігся із санкційними шоками, змусивши ринки, що розвиваються, залучати ліквідність через панда-облігації.

Наукова новизна дослідження полягає у концептуалізації «інфраструктурної боргової стійкості», де платоспроможність залежить від доступу до розрахункових шлюзів. Практичне значення мають рекомендації щодо диверсифікації портфелів через регіональні інструменти. Доведено, що глобальний ринок увійшов у фазу, де фінансова безпека та технологічна автономність є пріоритетнішими за економічну ефективність.

Ключові слова: *позиковий капітал, міжнародні санкції, боргова стійкість, фінансова фрагментація, управління державним боргом, приватний зовнішній борг, кредитний спред, суверенний ризик.*

Functioning of the global loan market under international sanctions

Artem Bilous,

Candidate of Economic Sciences (PhD in Economics), Assistant Professor,
Department of International Finance,
Educational and Scientific Institute of International Relations
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0004-8602-1562>

***Abstract.** The period of 2020–2026 marks a fundamental destruction of the global financial architecture and the erosion of the liberal paradigm of unhindered investment. While the early 2020s focused on pandemic recovery, since 2022, unprecedented international sanctions have become the primary determinant of market evolution. This systemic pressure has provoked "financial fragmentation," where the unified lending space has disintegrated into antagonistic blocks formed along geopolitical lines. Parallel financial circuits are emerging where bilateral agreements dominate, and access to capital is determined less by credit ratings and more by political positioning.*

One of the most destructive consequences is the decline in debt sustainability for countries linked to sanctioned entities. In this environment, debt sustainability has evolved into an indicator of "infrastructural resilience." The restriction of access to USD and EUR liquidity has forced issuers to revise public debt strategies. In the sovereign bond market, an abnormal rise in credit spreads now functions as a barometer of geopolitical tension, absorbing a significant premium for the risk of losing access to systems like Euroclear. Private external debt has also faced transformation; "de-risking" by international banks has led to a financial vacuum where even legitimate borrowings are blocked due to excessive compliance. This

has stimulated alternative channels, including CBDCs and regional settlement systems.

The exclusion of key players from SWIFT acted as a catalyst for new gateways, signaling a loss of the London and New York monopoly in favor of Asian hubs. Institutional creditors, such as the Paris and London Clubs, face a crisis as the inability to coordinate among sanctioned members undermines the principle of solidarity. Simultaneously, regional currencies, notably the Chinese Yuan, have expanded through swap lines into full-fledged funding currencies. In commercial lending, the transition from LIBOR to SOFR/€STR coincided with sanction shocks, forcing emerging markets to seek liquidity through Panda bonds.

This research conceptualizes "infrastructural debt sustainability," where solvency depends on uninterrupted access to settlement gateways. The practical novelty lies in recommendations for diversifying portfolios through regional instruments and modernizing compliance to avoid isolation. The study successfully analyzed market transformation, assessed new benchmark rates, and substantiated the role of alternative payment systems. The global market has entered a phase where financial security and technological autonomy are prioritized over economic efficiency.

Keywords: *loan capital, international sanctions, debt sustainability, financial fragmentation, public debt management, private external debt, credit spread, sovereign risk.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема функціонування світового ринку капіталу в умовах політичного тиску та економічних обмежень перебуває у фокусі уваги багатьох провідних економістів. Фундаментальні засади теорії міжнародного руху капіталу та механізмів кредитування закладені у працях таких класиків, як Р. Манделл [1] та М. Обстфельд [2].

Проте сучасні реалії санкційного протистояння вимагають переосмислення цих теорій через призму геополітичних ризиків.

Окремий пласт наукових розробок присвячений вивченню природи та ефективності фінансових санкцій. Зокрема, Г. Хафбауер та Дж. Шотт [3] у своїх роботах детально аналізують вплив обмежень на доступ до міжнародних ринків капіталу. Дослідження впливу санкцій на банківську систему та транскордонні платежі широко представлені у працях сучасних західних аналітиків, таких як Н. Малдер [4, 5] та Д. Зарате [3], які розглядають фінансові санкції як «нову зброю» у глобальній економіці.

Серед вітчизняних науковців вагомий внесок у дослідження трансформацій глобальних фінансів та фінансової безпеки держави в умовах зовнішніх шоків зробили О. Береславська [7], В. Козюк [8] та А. Філіпенко [9]. У їхніх публікаціях акцентується увага на ризиках дестабілізації національних фінансових систем та зміні ролі традиційних резервних валют. Питання Globalization (деглобалізації) фінансових ринків та формування альтернативних центрів сили активно досліджуються у працях О. Сохацької [10] та С. Циганова [11].

Незважаючи на значну кількість напрацювань, питання адаптивності ринку позичкового капіталу до тривалих санкційних режимів та виникнення нових форм фінансової фрагментації (зокрема через впровадження CBDC та цифрових активів) потребують подальшого поглибленого вивчення, що й зумовлює актуальність даної статті.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість теоретичних напрацювань щодо впливу фінансових санкцій на національну економіку, залишається низка аспектів, які потребують глибшого наукового осмислення в контексті глобальної трансформації ринку позичкового капіталу.

По-перше, недостатньо вивченим є механізм довгострокової адаптації глобальних кредитних інститутів до умов перманентного санкційного тиску, коли обмеження перестають бути тимчасовим інструментом і стають постійним елементом фінансового ландшафту. По-друге, потребує детальнішого аналізу процес фрагментації світової фінансової інфраструктури, зокрема виникнення паралельних систем міжбанківських розрахунків та їхній вплив на вартість запозичень для країн, що не є прямими об'єктами санкцій, але відчують непрямий тиск через механізми комплаєнсу.

Крім того, поза увагою дослідників часто залишається роль цифрових валют центральних банків (CBDC) та децентралізованих фінансових технологій як потенційних каналів обходу традиційних санкційних бар'єрів на ринку позичкового капіталу. Визначення межі між легітимним фінансовим посередництвом та прихованим фінансуванням підсанкційних суб'єктів у цифровому просторі є критично важливим, але досі не розв'язаним завданням. Саме ці прогалини у наукових знаннях зумовлюють необхідність проведення даного дослідження та розробки нових підходів до оцінки стійкості глобального ринку капіталу.

Формулювання цілей статті. Метою статті є комплексний аналіз трансформаційних зрушень на глобальному ринку позичкового капіталу в умовах жорстких міжнародних санкцій, а також виявлення нових механізмів адаптації фінансових інститутів до сегментації світового фінансового простору. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

1. Розкрити теоретичну сутність та сучасну роль фінансових санкцій як детермінанти змін на ринку міжнародного кредитування.
2. Дослідити динаміку транскордонних потоків позичкового капіталу в умовах виключення окремих суб'єктів із глобальної банківської інфраструктури (системи SWIFT).

3. Оцінити вплив санкційного режиму на вартість та доступність кредитних ресурсів для країн з перехідною економікою.

4. Проаналізувати ефективність альтернативних фінансових інструментів (цифрові активи, регіональні платіжні системи) у мінімізації наслідків фінансової ізоляції.

5. Сформулювати стратегічні рекомендації щодо зміцнення національної фінансової безпеки в умовах глобальної фрагментації капіталу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Період 2022-2026 рр. увійде в новітню історію світових фінансів як етап фундаментальної деструкції колишньої архітектури ринку капіталу та остаточного руйнування ліберальної парадигми безперешкодного руху інвестицій. Якщо на початку поточного десятиліття глобальна фінансова система була зосереджена на мобілізації ресурсів для адаптації до пандемійних шоків, подоланні розривів у ланцюгах постачання та реалізації програм кількісного пом'якшення, то, починаючи з 2022 року, ключовим детермінантом її розвитку стали безпрецедентні за своєю жорсткістю та охопленням міжнародні санкційні режими. Ці обмеження не лише заблокували доступ окремих національних економік до транскордонної ліквідності, а й поставили під сумнів надійність традиційних резервних валют та інфраструктурних інститутів розрахунків.

Таблиця 1

Країни, щодо яких запроваджені санкції окремими країнами/організаціями станом на березень 2026 р. [12]

	США	ЄС	Велико-британія	Канада	Японія	Рада безпеки ООН
КНДР	+	+	+	+	+	+
Іран	+	+	+	+	+	+
М'янма	+	+	+	+	+	+
Росія	+	+	+	+	+	-
Білорусь	+	+	+	+	+	-
Сирія	-	+	+	+	+	-

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Венесуела	+	+	+	+	-	-
Куба	+	-	-	-	-	-

Системний тиск санкцій спровокував виникнення складного та багатогранного явища фінансової фрагментації, за якого раніше цілісний глобальний простір запозичень почав стрімко розпадатися на окремі, часто антагоністичні, ізольовані блоки, сформовані за геополітичними ознаками та політичною лояльністю. У межах цієї трансформації спостерігається формування паралельних контурів фінансового обігу, де замість універсальних правил гри домінують двосторонні домовленості, а доступ до позичкового капіталу стає не стільки питанням кредитного рейтингу емітента, скільки результатом його геополітичного позиціонування. Така сегментація ринку призвела до суттєвого подорожчання ресурсів для країн з перехідною економікою, оскільки інвестори почали закладати в ризики не лише інфляційні очікування, а й імовірність повної заморозки активів чи відключення від глобальних платіжних систем.

Таблиця 2

Глобальна фінансова інфраструктура та її фрагментація. [13]

Рівень інфраструктури	Ключові актори	Функція	Форма впливу	Вплив на фрагментацію
Обмін повідомленнями та маршрутизація	SWIFT	Інструкції щодо оплати та комунікація	Виключення банків	Стимулює альтернативні системи обміну повідомленнями
Розрахунки та зберігання	Euroclear	Збереження активів	Заморозка активів	Створює правову невизначеність та непрямі ризики
Паралельні системи	BRICS Pay, платформи CBDC	Надмірність та необов'язковість	Політична автономність	Багаторівневе співіснування з частковою сумісністю

У результаті, світовий ринок позичкового капіталу втратив свою колишню гомогенність, перетворившись на інструмент політичного

протистояння, де традиційні механізми перерозподілу ресурсів підмінюються стратегіями фінансової автономізації та пошуком альтернативних центрів емісії капіталу.

Проблема забезпечення боргової стійкості у період 2022-2026 рр. набула принципово нової специфіки, оскільки традиційні фіскальні ризики були доповнені ризиками інфраструктурної ізоляції. В умовах міжнародних санкцій здатність держави обслуговувати свої зобов'язання перестала залежати виключно від обсягу золотовалютних резервів чи профіциту торгового балансу. Ключовим детермінантом став технічний доступ до світових розрахункових центрів. Блокування активів центральних банків та відключення провідних фінансових інститутів від системи SWIFT створили прецеденти «технічних дефолтів», коли емітент володіє достатнім капіталом, але позбавлений легітимних каналів для його перерахування кредиторам.

Це призвело до перегляду методологій оцінки ризиків провідними рейтинговими агентствами, які почали впроваджувати коефіцієнти «геополітичної вразливості» у свої моделі. Для країн, що опинилися під санкційним тиском, боргова стійкість тепер визначається швидкістю формування альтернативних внутрішніх ринків капіталу та здатністю до залучення ресурсів у валютах, відмінних від долара США та євро. Більше того, санкції спровокували зростання вартості обслуговування боргу навіть для третіх країн через загальне підвищення відсоткових ставок у світі як реакцію на спричинені санкціями інфляційні шоки. Таким чином, боргова стійкість трансформувалася з суто економічного показника на індикатор політичної витривалості національної фінансової системи, де основним ресурсом стає не грошова маса, а наявність суверенних платіжних шлюзів. [14]

Трансформація ринку облігацій та динаміка кредитних спредів

Ринок суверенних та корпоративних облігацій у 2022-2026 рр. став головною ареною санкційного протистояння. Глобальні інвестори зіткнулися з

необхідністю радикальної переоцінки портфелів через стрімке розширення кредитних спредів (credit spreads). У цей період спред перестав бути лише відображенням імовірності дефолту компанії чи держави; він став індикатором «токсичності» активу. Облігації емітентів із підсанкційних юрисдикцій почали торгуватися з величезним дискомфортом, що призвело до вимивання ліквідності з цілих сегментів ринку євробондів. Заборона на первинне розміщення та обмеження на вторинний обіг паперів призвели до того, що традиційні інституційні інвестори - пенсійні фонди та страхові компанії - були змушені проводити масові розпродажі (fire sales), що ще більше дестабілізувало котирування.

Паралельно з цим спостерігається процес «втечі в якість», але з новим геополітичним підтекстом. Замість класичного переходу в казначейські зобов'язання США, частина капіталу почала мігрувати в облігації країн, що займають нейтральну позицію або пропонують альтернативні валютні номінали, такі як панда-облігації у юанях. [15] Сегментація ринку облігацій призвела до того, що єдиний колись механізм ціноутворення на базі ставок SOFR чи Euribor тепер працює лише для «західного контуру», тоді як поза його межами формуються власні еталони прибутковості. Це створює умови для фінансового арбітражу, але водночас критично підвищує волатильність глобального ринку позичкового капіталу, роблячи середньострокове планування запозичень майже неможливим для більшості емітентів із ринків, що розвиваються. [12, 14]

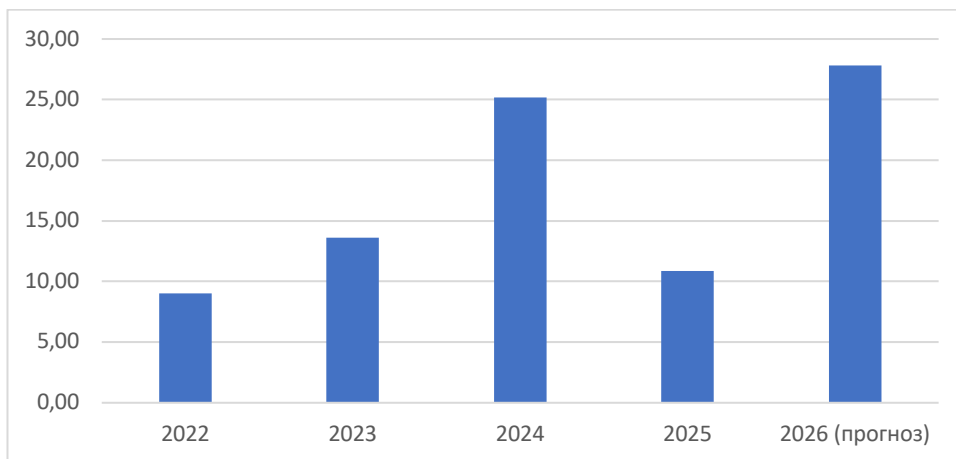

Рис.1. Емісія панда-облігацій за роками, млрд. юанів [15]

Глибока трансформація охопила не лише державний сектор, а й архітектуру приватного зовнішнього боргу, де колишні механізми кредитування зіткнулися з безпрецедентним регуляторним тиском. Під впливом високої імовірності застосування вторинних санкцій, провідні міжнародні комерційні банки були змушені впровадити радикально жорсткі протоколи комплаєнс-контролю, що фактично паралізувало значну частину транскордонних операцій навіть для суб'єктів, які не є безпосередніми цілями обмежень. Це явище спровокувало вимушену сегментацію глобальної фінансової інфраструктури: банківські установи почали уникати «токсичних» юрисдикцій, що призвело до дефіциту торгового фінансування та здорожчання ресурсів для приватних позичальників у країнах з ринками, що розвиваються.

Центральним елементом цієї деструкції стало виключення системно значущих фінансових гравців із глобальної мережі SWIFT, що послужило потужним каталізатором для розробки та впровадження альтернативних каналів транскордонного руху капіталу. В умовах втрати довіри до традиційних кореспондентських відносин, держави та корпорації почали активно інтегрувати цифрові валюти центральних банків (CBDC) як засіб забезпечення автономності платежів. Розвиток таких проєктів, як mBridge, дозволив створювати прямі шлюзи для переказу позичкових коштів, мінаючи західну

банківську систему та мінімізуючи валютні ризики, пов'язані з використанням долара США. [16]

Паралельно з технологічною трансформацією відбувається фундаментальний зсув у географії капіталу. Розбудова регіональних розрахункових систем, деномінованих у національних валютах, свідчить про поступову, але невідворотну втрату монопольного становища традиційних фінансових центрів - Лондона та Нью-Йорка. Інвестори та позичальники все частіше звертають погляди на азійські майданчики, зокрема Шанхай, Гонконг та Сінгапур, які пропонують більш гнучкі умови функціонування в умовах геополітичної поляризації. Таким чином, структура приватного боргу стає більш диверсифікованою, проте водночас і більш фрагментованою, що вимагає від учасників ринку розробки принципово нових стратегій управління ліквідністю та комплаєнс-ризиками в умовах багатополярного фінансового світу. [13]

Паралельно з інфраструктурною фрагментацією, період 2022-2026 рр. ознаменувався безпрецедентним прискоренням процесів валютної диверсифікації в сегменті транскордонних запозичень. Зростання ролі регіональних валют у міжнародному кредитуванні стало прямою відповіддю на «зброєзацію» долара США та євро, що змусило країни з ринками, що розвиваються, шукати безпечніші альтернативи для номінування своїх зовнішніх зобов'язань. Особливу активність у цьому напрямі продемонстрував китайський юань (CNY), який завдяки розширенню мережі двосторонніх валютних своп-ліній Народного банку Китаю перетворився з суто розрахункової одиниці на повноцінну валюту фондування. Вихід іноземних емітентів на ринок панда-облігацій та зростання обсягів синдикуваного кредитування в національних валютах країн БРІКС свідчать про формування нової багатовалютної архітектури, де регіональні лідери намагаються

мінімізувати трансакційні витрати та ризики, пов'язані з політикою Федеральної резервної системи США. [17]

Ця тенденція призвела до виникнення явища «валютної локалізації» кредитних ринків, де регіональні фінансові центри, такі як Дубай (AED) або Мумбай (INR), почали пропонувати кредитні продукти, орієнтовані на специфічні потреби географічно близьких партнерів. Використання регіональних валют у довгостроковому інвестиційному кредитуванні дозволяє емітентам частково вирішити проблему «подвійного дефіциту» та знизити чутливість національних бюджетів до волатильності курсів провідних світових валют. Однак, попри очевидні переваги для фінансового суверенітету, така диверсифікація створює нові виклики для глобальної фінансової стабільності, оскільки фрагментація валютних ринків ускладнює процеси хеджування ризиків та знижує загальну прозорість світового ринку позичкового капіталу. Таким чином, у 2024–2026 рр. регіональні валюти трансформувалися з допоміжного інструменту на стратегічний актив, що визначає нову географію кредитної експансії та впливу. [17]

У вузькому контексті міжнародного комерційного кредитування протягом 2022-2026 рр. спостерігається виражений дрейф від уніфікованих глобальних стандартів до розгалуженої системи локальних та регіональних фінансових інструментів. Глобальна відмова від маніпулятивної ставки LIBOR на користь принципово нових безризикових індикаторів, таких як SOFR (для долара США) або €STR (для євро), за іронією історії, збіглася в часі з піком санкційного тиску на світову економіку. Це створило кумулятивний ефект «подвійного шоку» для емітентів із країн з ринками, що розвиваються. Вони опинилися перед необхідністю не лише терміново адаптувати свої внутрішні системи обліку та хеджування до складної «зворотної» математики нарахування відсотків за новими ставками overnight, а й одночасно протидіяти

обмеженням у доступі до застави, яка є критичною для отримання кредитів на базі SOFR. [18]

Ситуація ускладнюється тим, що перехід на нові еталонні ставки вимагає від позичальників високого рівня технологічної та юридичної готовності, що в умовах фінансової ізоляції стає майже неможливим завданням. Як наслідок, значна частина суб'єктів господарювання була змушена не просто змінювати формули розрахунку вартості капіталу, а радикально диверсифікувати джерела свого фондування, зміщуючи акцент на ринки капіталу країн, що займають нейтральну або дружню позицію.

Яскравим проявом цієї тенденції стало стрімке зростання популярності панда-облігацій - боргових інструментів, що деноміновані в китайських юанях та розміщуються іноземними емітентами на внутрішньому ринку КНР. Використання юаня як альтернативної валюти комерційного кредитування дозволяє компаніям обійти доларові обмеження, знизити залежність від західної банківської інфраструктури та залучити ліквідність у регіоні, що демонструє вищу толерантність до геополітичних ризиків. Таким чином, сучасне комерційне кредитування трансформується у багаторівневу систему, де вибір фінансового інструменту (від класичних євробондів до локальних панда-облігацій) визначається не лише ціною ресурсу, а й безпекою транскордонних шлюзів та стійкістю обраної еталонної ставки до зовнішнього політичного втручання. [15]

Сучасний етап трансформації ринку позичкового капіталу характеризується перетворенням комплаєнс-контролю із суто регуляторної процедури перевірки на потужний інструмент геополітичної селекції капіталу. У період 2022-2026 рр. міжнародні банківські установи, побоюючись екстериторіальної дії санкцій США (вторинних санкцій), ініціювали політику «дерискінгу» (de-risking), що призвело до масового закриття кореспондентських рахунків та відмови в обслуговуванні не лише

підсанкційних осіб, а й цілих секторів економіки у «неблагонадійних» юрисдикціях. Це створило ефект фінансової вакуумізації, де навіть легітимні приватні запозичення блокуються на етапі перевірки походження коштів або кінцевих бенефіціарів, що критично знижує швидкість обігу капіталу та підвищує трансакційні витрати емітентів.

Особливої гостроти набула проблема «надлишкового комплаєнсу» (over-compliance), коли приватні фінансові інститути, прагнучи мінімізувати юридичні ризики, встановлюють значно жорсткіші обмеження, ніж того вимагають офіційні санкційні директиви. Такий підхід провокує асиметрію в доступі до позичкового капіталу: великі транснаціональні корпорації з розвинутою юридичною інфраструктурою зберігають канали фінансування, тоді як малий та середній бізнес у країнах, що розвиваються, опиняється у стані повної кредитної ізоляції. Це стимулює розвиток «сірих» фінансових шлюзів та неформальних розрахункових мереж, що виводить значну частину позичкового капіталу поза межі офіційного моніторингу регуляторів, створюючи нові латентні ризики для глобальної фінансової стабільності. [19]

Крім того, еволюція комплаєнс-стандартів у 2024-2026 рр. продемонструвала конвергенцію фінансового моніторингу з ідеологією ESG-інвестування та вимогами національної безпеки. Сучасний аудит позичальника тепер включає не лише аналіз платоспроможності, а й детальну перевірку ланцюгів постачання на предмет залучення підсанкційних компонентів або технологій подвійного призначення. Таким чином, комплаєнс став «новим кордоном» на ринку позичкового капіталу, який не просто фільтрує потоки, а фактично моделює нову карту фінансової лояльності, де приналежність до певної політичної чи економічної зони впливу є вагомішим фактором, ніж фінансові показники прибутковості проєкту. [19]

Висновки. В результаті проведеного дослідження особливостей функціонування глобального ринку позичкового капіталу в умовах міжнародних санкційних обмежень протягом 2022-2026 рр. було сформульовано низку системних узагальнень та наукових результатів.

Новим науковим результатом, отриманим автором, є концептуалізація поняття «інфраструктурної боргової стійкості», яка в умовах санкційного тиску виходить за межі суто фінансових показників. В сучасних реаліях критичним чинником платоспроможності стає не наявність капіталу як такого, а безперебійність доступу до міжнародних розрахункових шлюзів та клірингових систем. Автором класифіковано санкції не лише як обмежувальний захід, а як фундаментальний детермінант фінансової фрагментації, що призводить до незворотної сегментації глобального ринку на ізольовані валютно-технологічні блоки. Виявлено закономірність, за якої премія за геополітичний ризик у структурі кредитних спредів стає домінуючою над економічними предикторами прибутковості, що радикально змінює механізм ціноутворення на ринку суверенних облігацій.

Практична новизна дослідження полягає у розробці рекомендацій щодо адаптації стратегій управління державним та приватним зовнішнім боргом у періоди екстремальної геополітичної волатильності. Обґрунтовано доцільність диверсифікації портфелів запозичень через залучення альтернативних інструментів, зокрема панда-облігацій та кредитних ліній у регіональних валютах, що дозволяє нівелювати ризики «заморозки» активів та відключення від системи SWIFT. Практичне значення мають також запропоновані підходи до модернізації систем банківського комплаєнс-контролю, які мають базуватися на ризик-орієнтованому аналізі ланцюгів постачання та верифікації кінцевих бенефіціарів через децентралізовані реєстри, що дозволяє уникнути політики «надлишкового дерискінгу» та зберегти канали міжнародного торгового фінансування.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Проведене дослідження дозволило повністю досягти наступних конкретних завдань:

- проаналізовано динаміку трансформації світового ринку капіталу під впливом санкцій 2022-2026 рр., зафіксовано зсув центрів фінансового тяжіння з Лондона та Нью-Йорка до азійських майданчиків;
- досліджено механізм впливу відмови від ставки LIBOR на користь SOFR та €STR у поєднанні з санкційними шоками, що виявило критичні прогалини у методах хеджування ризиків країн, що розвиваються;
- оцінено роль альтернативних систем (CBDC та регіональні платіжні платформи) як інструментів забезпечення фінансового суверенітету та мінімізації залежності від доларової інфраструктури.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що глобальний ринок позичкового капіталу увійшов у тривалу фазу структурної перебудови, де фінансова безпека та технологічна автономність стають пріоритетнішими за економічну ефективність та ліквідність.

Список використаних джерел

1. International Economics / R. A. Mundell. New York : Macmillan, 1968. 332 p.
2. Global Capital Markets: Integration, Crisis, and Growth / M. Obstfeld, A. M. Taylor. Cambridge : Cambridge University Press, 2004. 354 p.
3. Economic Sanctions Reconsidered / G. C. Hufbauer, J. J. Schott, K. A. Elliott, B. Oegg. 3rd ed. Washington, DC : Peterson Institute for International Economics, 2007. 248 p.
4. The New Economic Statecraft: Hard Lessons from the War in Ukraine / N. Mulder // Foreign Affairs : [web site]. 2023. Jan. 31. URL: <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/new-economic-statecraft-hard-lessons-sanctions-russia> (дата звернення: 27.01.2026).

5. The Economic Weapon: The Rise of Sanctions as a Tool of Modern War / N. Mulder. Yale University Press : [web site]. 2022. URL: <https://yalebooks.yale.edu/book/9780300259360/economic-weapon> (дата звернення: 27.01.2026).
6. Treasury's War: The Unleashing of a New Era of Financial Warfare / J. C. Zarate. PublicAffairs : [web site]. 2013. URL: <https://www.publicaffairsbooks.com/titles/juan-zarate/treasury-war/9781610391153/> (дата звернення: 27.01.2026).
7. Береславська О. І. Глобалізація світового ринку капіталу: тенденції та суперечності. Економіка і прогноз. 2018. № 2. С. 115–132. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2018.02.115>.
8. Козюк В. В. Глобальна фінансова нестабільність: методологія аналізу та шляхи подолання. Вісник економічної науки України. 2020. № 1 (38). С. 164–172.
9. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. Київ : Знання, 2007. 670 с.
10. Сохацька О. В. Світовий фондовий ринок : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2008. 414 с.
11. Циганов С. А. Глобальні фінанси: тенденції та перспективи розвитку в умовах нестабільності. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2019. Вип. 141. С. 84–97. DOI: <https://doi.org/10.17721/apmv.2019.141.0.84-97>.
12. Which Countries Face the Broadest International Sanctions? : [Infographic] / T. Gaudiaut // Statista : [web site]. 2026. March 20. URL: <https://www.statista.com/chart/35986/regimes-facing-the-broadest-global-sanctions/> (дата звернення: 27.01.2026).
13. Global Payment Fragmentation and Small Financial Centres: Evidence from Cyprus / P. Lois, S. Repousis // Journal of Risk and Financial Management.

2026. Vol. 19, iss. 2. Art. 138. URL: <https://www.mdpi.com/1911-8074/19/2/138> (дата звернення: 27.03.2026). DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm19020138>.

14. Global liquidity indicators at end-September 2025 : [Statistical release] // Bank for International Settlements : [web site]. 2026. Jan. 22. URL: <https://www.bis.org/statistics/gli2601.htm> (дата звернення: 27.01.2026).

15. China Emerges as Debt Funding Hub for Foreigners During Iran War / S. Zheng, J. Wu // Bloomberg : [web site]. 2026. March 24. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-03-24/china-emerges-as-debt-funding-hub-for-foreigners-during-iran-war> (дата звернення: 28.01.2026).

16. mBridge and the International Financial Architecture / O. Ugarteche, A. Castellanos // Observatorio Económico Latinoamericano (OBELA) : [web site]. 2026. March 25. URL: https://www.obela.org/en-analysis/mBridge_international_financial_arquitechture_1 (дата звернення: 28.01.2026).

17. Foreign exchange turnover in April 2025 : [Statistical release] // Bank for International Settlements : [web site]. 2025. Oct. 27. URL: https://www.bis.org/statistics/rpfx25_fx.htm (дата звернення: 28.01.2026).

18. SOFR vs LIBOR: What is the Difference? : [Blog post] // Redcliffe Training : [web site]. 2023. June 15. URL: <https://redcliffetraining.com/blog/sofr-vs-libor> (дата звернення: 28.01.2026).

19. Digital Progress and Trends Report 2023 : [Report] // World Bank Open Knowledge Repository : [web site]. 2023. Dec. 1. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/70faeeec-17dc-5c36-b264-177197949773> (дата звернення: 28.01.2026). DOI: <https://doi.org/10.1596/28968>.